

njivo in vse velike vstvarne in moralne ugodnosti so pozabili, odločili so se za njivo, ki je last nemške tržke občine. Škoda res, da nismo dan pozneje fotografirali te njive in da nismo poslali slike v Gradec: gospodje bi se bili v vodi na vratéh utopili.

Kmetje vseh treh okrajev! kdo je pred vsem prosil za viničarsko šolo? Ali ne Vi? Komu bi morala biti pred vsem v prid? Ali ne Vam? In ako že zdaj — in to niso malečnosti — tako ravna, komu bode v korist? Vam gotovo ne! Torej proč od Gradca!

**Iz dravske doline.** (>Društvo učiteljev in šolsk. prijateljev<) v Ptuj je imelo dne 24. sep. t. l. izredno zborovanje, v kojem je pod predsedništvom nadučitelja Steringa sklenilo, izstopiti iz štaj. »Lehrerbunda«, in ta izstop utemeljilo s sledečim: »Povodom boja štajerskega učiteljstva za materijelni poboljšek, pozabil je štaj. Lehrerbund čim dalje tem bolj, da se je treba bojevati s takovim načinom, ki ohranjuje ugled šole in učiteljstva, da ga celo povzdiguje. Dne 14. sept. pa se je vodstvo Lehrerbunda tako daleč spozabilo, označiti Bund kot socijal-demokratsko zavezo, ki dovoljuje tudi slovenskim udom narodno čutiti, a iste nemške ude, ki nočejo postati rudečkarji, izbaciti. (Gotovo tudi slov., ki nočejo biti mokračji.) Tega shoda vdeležili so se v prvič soc.-demokratski delavci kot slavnostni udje in predsednik Killer se je izjavil, da je popolnoma jednako, h kateri narodnosti posamezni učitelji pripadajo, da je le politična otročarija delati razločka med Nemci in Slovenci. (Krasno načelo!) Pri slavnostnem zborovanju, kojega so se opet soc. dem. udeležili, slavil je »Resel« današnjo zvezo učiteljstva s socialnimi demokrati. Končala se je slavnost z delavsko pesmijo »Lied der Arbeit« in vsaki učitelj, ki si je ohranil le iskrico stanovske zavesti, vidi, kam jadra štajarski »Lehrerbund«. Mi učitelji Spodnje Štajerske, ki dan na dan vidimo in čutimo, kako težavno je stališče nemškega naroda — tudi mi se bojimo za materijelni poboljšek, ali mi temu ne žrtvujemo našega stanovskega ugleda, ne naše narodnosti, ne gremo nikoli za bandero rudečkarjev. Nikoli in nikdar ne zapustimo našega ljudstva, ki se sedaj nahaja v največji narodni bedi, ampak mi bomo zvesto in neomahljivo zanj živeli, zanj se borili. Jungovci pa, ki so na dan zborovanja zakrivali te pojave, s kojimi so pripravili soli in učiteljstvu nepregledno škodo — oni naj ne zahtevajo, da bodo sli nemški učitelji za njihovim rudečkim praporom« itd.

Tako torej. Učitelji Nemci — izstopili so iz Lehrerbunda, ker ljubijo svoj narod preveč, da bi ga izdali mokračem. In Slovenci? Koliko slov. učit. društev pa je že izstopilo vsled tega uzroka iz Lehrerbunda? Ali omenjene vrste ne govore glasno dovolj? Kje je beda nemškega naroda, o koji govori Stering, ki navdušuje učiteljstvo in trdi, da hoče svojemu ljudstvu posvetiti vse svoje moči! Ono noče materijelnemu poboljšku žrtvovati ljubavi do narodnosti! A kako pa delajo pri nas!? Ali se ne bori mari majhni naš narodič hujše za svojo težnjo, ne pritiska ga povsodi ljuti sovrag, ki odpira že pohlepno svoje žrelo, da ga za vedno pogoltne!?

In naše učiteljstvo, kojega je doslej dičila ljubav in požrtvovalnost za narodno stvar — ono še ostane v zvezi z Lehrerbundom — ono hoče torej zapustiti ljudstvo v največji narodni bedi in hoditi za bandero rudečkarjev!? Saj navedeno priča dovolj, da je Lehrerbund le popolnoma rudečkarška zveza. Ali res vse slov. učiteljstvo odobruje Killerjevo načelo, da je le polit. otročarija, delati razločka med Nemci in Slovenci!! Tako torej!?

Seveda v dozdevni soc. dem. države ne bode razlike narodnosti, ker — — ker si jo gotovo prijatelji, kojim tako zaupno stiskate roke, mislijo — nemško.

Tužna nam manjka. Dospeli smo na rob brezdnosti! Kaj nas bode predramilo, predno

še ne bode prepozno? Proč od Gradca, kjer imajo le srce za Slovence, ako nemškemu prijateljstvu proda versko prepričanje in narodnost ter se postavi v vrsto soc. demokratov. Vzdravimo se ob vzgledu tovariša, ki ljubi svoj nemški narod iskreno in goreče, kojega ni ganil ne gostobesedni Horvatek, ne mokračski Killer! Ne dremajmo naprej!

**Iz Mute.** (Shod delavskega društva) v nedeljo 22. t. m. je priredila Podružnica marnberskega delavskega podpornega društva na Muti. Obilno udov in prijateljev društva se je zbralo v isti sobi, kjer bo prvi razred slovenske mutske šole. Pričakovali smo razne sitnosti, ker dobro poznamo svoje nasprotnike; in nismo se motili. Še predno se začne zborovanje, nas pride razganjat v imenu občine dr. Kočy, fužinski zdravnik in ž njim občinski redar. Pojasnili smo mu, da imamo društven nepolitičen shod. Pa to gosp. zdravniku ni po volji, da se je toliko ljudi zbralo. Nad mladino je hud in tirja, da mu pokažemo od glavarstva dovoljenje k zborovanju.

Mi ga dostojno zavračamo in se čudimo, da tako slabo pozna društvene zakone. Drugokrat mu svetujemo, da se jih bolj nauči, ako se hoče vtikati v naše društvene razmere. Na to odide.

Gosp. Platner, govornik iz Gradca, prične svoj govor. Komaj dokonča svoj uvod, že zopet pride dr. Kočy ter zapove, da ne smemo zborovati. Zborovalci se udajo in skličejo zaupen shod po § 2. Govornik nadaljuje svoj govor, v katerem poslušalce navdušuje za krščansko-socialna načela. Drug govornik povdarja vzgojevalno moč materinega jezika in potrebo šolskega pouka v materinem jeziku. Zato bo na Muti nova šola, da se tudi kmečko in delavsko prebivalstvo omika; kjer se pa mladina ne poučuje v materinščini, tam se prazna slama mati.

Z velikim navdušenjem za skupno krščansko-socialno delovanje in za novo mutsko šolo se zborovalci razidejo in veselijo, da so kljub velikim zaprekam vendar-le dosegli svoj namen. Le neustrašeno naprej!

**Ptuj.** (Bismarkovanje.) Ptujski Pragermani niso hoteli zaostati za svojimi brati Celjani. V Celju so namreč v čast in spomin največjega nemškega moža imenovali prostorni trg pred kolodvorom Bismark-Platz (Bismarkov trg). Iste slave želijo biti deležni tudi Nemci ptujskega mesta. Zato se je na predlog nemškega privandranca zdravnika dr. Treitlna prekrstila stara Kirchgasse — t. j. ulica, ki vodi od glavnega trga dol na Florjanski trg — ter se imenuje odslej »Bismark-Gasse.« Kakor »Pettauer Zeitung« z dne 24. sept. sama pripoveduje, vdeležila sta se pri tej razpravi v mestnem odboru najbolj oba trgovca Kazimir in Sellinschegg. To je res sramota, kako častijo ti mestjani največjega sovražnika naše mile Avstrije, onega Bismarka, ki je zakrivil, da so l. 1866. tudi slovenski sinovi prelivali kri v nesrečni bitki pri Kraljevem Gradcu. In to delajo navzlic slovenski okolici ptujski, navzlic mnogim prebivalcem Slovincem ptujskim! Mi se nikakor nečemo dalje razjariti zavoljo tega nemškega izdajstva; a prijatelji Slovenci, izjavimo danes svečano, a glasno, da slišijo našo izjavo tudi vsi Slovenci okoličani, vsi Slovenci ptujskega in dravskega polja ter se še nam prrdružijo: »Fej čez nemške Ptujčane, ki častijo največje sovražnike naše Avstrije! Felj novoimenovani ulici!« Slovenci in Slovence! Kmetje in gospoda slovenska, ki ljubite našega presvitlega cesarja, ki ljubite avstrijsko domovino, ki ljubite milo slovensko govorico, izogibajte se Bismarkove ulice, kakor Vam vелеva vdanost do cesarja in ljubav do slovenskega rodu. Tudi imena onih Pragermanov, ki so bili krstni botri in duševni očetj te Bismarkove ulice, si dobro zapomnite, posebno kadar zbolite ali kadar koli hodite kupovat v mesto Ptuj! — Kaj pa nam mar Bismarka in njegovih sinov!?

## Razne stvari.

### Iz domačih krajev.

(Mil. knez in škof) so danes v stolni cerkvi blagoslovili jubilejni altar presv. Sreca Jezusovega. Navzoča je bila mnogoštevilna duhovščina iz mesta in dežele ter dostojanstveniki posvetnih uradov. Ker obhajajo mil. knez in škof danes tudi desetletnico, odkar so bili potrjeni za škofa, so se jim po blagoslovljenju poklonile vse odličnejše osebe našega mesta, da jim častitajo na desetletnici. Tudi duhovščina se jim je poklonila ter jim izročila krasno izdelano addresso z naslednjim besedilom v latinskem jeziku: »Prevzvišenemu in Premilostljivemu Gospodu Gospodu Mihaeli Napotnik, knezoškofu lavantinskemu itd. itd. povodom posvečenja altara, ki je presvetemu Sreču Jezusovemu v stolni cerkvi postavljen, za neštete trude tekom desetletnega pastirjevanja in za izvanredno požrtvovalnost in neutrudljivo skrb pri izvrševanju bogoljubnih in znanstvenih naprav v lavantinski škofiji, izreka stolni kapitelj in duhovništvo zahvalo, ter trojno edinega Boga preponižno prosi, da prevzvišeni Nadpastir sebi izročeno čredo vodi in spremlja po poti k presladkemu Sreču božjega Zveličarja. Maribor, dne 26. oktobra 1899. (Slede podpisi vseh stolnih korarjev in dekanov lavantinske škofije.)« Naša čustva, ki nas navdajajo današnji dan, smo skromno izrazili na uvodnem mestu. Dostavljamo še le iskrenosrečno prošnjo do Boga, naj nam ohrani našega za vse blago in vzvišeno gorečega in neumorno delujočega nadpastirja do skrajnih mej človeškega življenja!

(Imenovanje.) Konzistorialnim svetovalcem lavantinske škofije sta imenovana preč. gg. prošt ptujski, Jožef Flek, in opat rajhenburški, Ivan Epalle. Duhovnim svetovalcem so imenovani č. gg. Jakob Hribnik, spirituval v mariborskem bogoslovju, Jožef Zidanšek, profesor bogoslovja v Mariboru, dr. M. Matek, profesor bogoslovja v Mariboru, Jožef Čizek, dekan v Jarenini, Franc Šalamun, dekan v Rogatcu, Matija Wurzer, župnik v Rušah, Matija Koren, župnik v Žalcu, Mrt. Jurkovič, župnik pri Sv. Petru blizu Maribora. O. Friderik Inglič, gvardian v Celju; spiritualom v dijaškem semenišču je imenovan g. Ivan Vreže, veroučitelj na učiteljsišču.

(Iz Sevnice.) Občinskim zdravnikom v Sevnici je bil enoglasno imenovan domačin gospod dr. Viktor Gregorič in je s 1. oktobrom nastopil to mesto ter ordinira vsak dan v tisti hiši, kakor poprejšnji zdravnik Medic. Nadalje nam pišejo: V nedeljo, 22. okt. popoldne je pogorel posestnik Marko Slemenšek v Krajnibrdi pri Blanci. Pogorelo je vse stanovanje. Zažgal je baje najemnikov otrok. Nesreča je tem večja, ker že trka zima na vrata.

(Voditelj okrajnega glavarstva v Brežicah) pač ne more zatajiti svoje velike ljubezni do nemškega jezika. Iz Sevnice se se nam poroča, da je tje kaj dal poslati letos nemške pozivnice v odmero vojaške takse. Zakaj se Slovincem vsiljuje nemščina? To ravnanje se nam zdi ravno tako neprimerno, kakor če se vsiljuje človeku jed, ki ni zanj pripravna. Brežiško glavarstvo bi tudi opozorilo, da so dvojezične tiskovine v našem glavarstvu popolnoma nepotrebne, ker ga ni človeka, ki bi ne razumel slovenski. Škoda za denar, ki se izdaja za nemški stavek! V sedanjih slabih časih je treba z denarjem štediti.

(Iz Vitanja.) Dva misjonarja sta imela tukaj svoje shode. Prvi je bil Lutrov pastor, ki je zbral svoje privržence prvokrat v Pučnikovi in drugokrat v Tepejevi gostilni. Zabavljaj je zoper obrede sv. katoliške cerkve; niso mu po volji naše molitve, ne sv. maša, ne sv. zakramenti. Ko je svoje besede, h katerim je bil dovoljen vsakemu pristop, končal, se je zapela nemška pesem in pobožni lutrovci so začeli plesati. Ples je trajal

do ranega jutra. To je bil shod krivovercev. V nedeljo, dne 22. oktobra pa smo imeli drugega misijonarja v Vitanju. G. gvardijan iz celjskega kapucinskega samostana je bival nekaj dni tukaj. Ta pa ni psoval krivovercev, temveč dokazoval je potrebo, živeti spokorno. Njegove besede so padle na rodovito zemljo. Koga hočemo v prihodnje poslušati, poslanca krivoverskega Lutra, o katerem je skorodane dokazano, da se je obesil ali pa namestnika Kristusovega? Za človeka, ki ima še nekoliko zdravih možganov, ni težko, se odločiti na desno ali na levo.

**(Slovenskim zadrugam.)** Veleznani organizator spodnjestajarskih zadrug, g. Ivan Kač, je izdal posebno knjižico »Kmetijska zadruga«, v kateri v poljudni in prepričevalni besedi opisuje pomen, korist in način snovanja kmetijskih zadrug. Velike vrednosti je, da so pridjani tudi obrazci za zadržno knjigovodstvo. Knjižica stane le 20 kr. in se dobiva pri g. pisatelju Ivanu Kaču v Žalcu. Noben kmet in gospod bi ne smel biti brez te knjižice. Sezite po njej!

**(Iz Celja.)** Radi poneverjenja baje so zaprli te dni onega pisarja pri g. Majdiču, o katerem smo pred tedni poročali, da je v družbi z dr. Rieblnovim asistentom zasmehoval nekatere Slovenke. Špogal je neki že dalj časa prepovedano znanstvo z blagajno svojega šefa. To pa je prišlo pred kratkim na dan, in da se varnost tujega imetja pred njim ohrani, moral je ta zvesti pristaš celjskih Nemcev v zapor. Heul' und Sieg!

**(Popačenost mladine na celjski nemški gimnaziji.)** O priliki pogreba vlč. g. dr. Franca Janežiča, profesorja na celjski gimnaziji, dne 19. t. m. vpletili so nemški dijaki tega zavoda slovenski trak, katerega je darovala celjska čitalnica z vencem vred rajnemu — ter ga raztrgali! Ali je to sad »umnega« ravnanja? Končnikovega? Lep zavod, kjer se take reči dogajajo!

**(Hurá, Prusi gredo!)** Nemški poslanec Türk se je predrznil v avstrijski zbornici dne 25. t. m. izreči te le nesramne veleizdajske besede: »Ako se boj med Čehi in Nemci na Češkem kmalu ne preneha, mora nastati državljanska vojska, v katero bodo posegli Prusi s svojimi topovi ter ustrašovali češko prešernost«. Te besede so vzbudile nepopisno razburjenost med slovenskimi poslanci, posebno ker je Türk izmed manjšine, s katero hodi sedanja vlada roko v roki. Še bolj pa je vse strmel, da se ni vzdignil nobeden minister, da bi oporekal tem iskarjotskim besedam vladnega pristaša. Torej pruski kanoni bodo prišli na Avstrijsko, da pomorijo Čehi! In noben minister ne ugovarja tem besedam! Tako daleč smo torej že v Avstriji!

**(Volitve v okrajni zastop slovenjebistriški)** so preložene na negotov čas. Okrajno glavarstvo je namreč razpisalo manj sedežev za okrajni zastop, kakor jih je v resnici treba. Mi se čudimo, da je g. Kankovsky tako malo pozoren v teh zadevah. Kadar se gre za šulferajnsko šolo v Št. Ilju, tedaj pa je g. Kankovsky poosobljena pozornost. Mi bomo kmalu gospodu glavarju pripovedovali jako lepe in zanimive reči o agitiranju za šentiljsko šulferajnsko šolo. Na svidenje!

**(Za celjski okrajni zastop)** voli veleposestništvo dne 6. novembra, veleobrt 7., mesto in trgi 8. in občine 9. novembra. Ako pridejo vsi slovenski veleposestniki na volišče, bo brezdvomno okrajni zastop v slovenskih rokah. A priti morajo vsi!

**(Naše državno pravdnštvo)** mora jako lepo ravnati s slovenskim jezikom pri slovenskih strankah, ker se celó morajo nemški odvetniki, kakor poroča mariborski prusofilski list, pritoževati, da državni pravdnik govori nemški, kadar bi bilo umestno le slovenski. Zanimivo bi bilo tudi zvedeti, kdo poroča prusofilskemu listu o takih diskretnih dogodkih pri pravdnstvu, jako zanimivo! Kaj ne, gospod pravdnik?

**(Duhovniške spremembe.)** Č. g. Ivan Horjak, župnik v Dobju, se je vsled bolezni odpovedal župniji. Provizor v Mozirju je postal č. g. Pankracij Gregorc, kaplan tamkaj, provizor v Dobju pa Jernej Vurkelc, kaplan v Gornjem gradu. Prestavljeni so č. gg. kapelani: Fr. Bohak, kaplan v Št. Juriju ob juž. žel. kot tretji kaplan k Sv. Magdaleni v Mariboru, Ivan Grobelšek iz Podsrede v Št. Jurij ob juž. žel., Gothard Ferme iz Ljubnega v Gornji grad, Alojz Musi iz Luč v Ljubno, Maksimilijan Ocvirk iz Prihove v Podsredo.

**(Ljutomer.)** V tukajšnjo šolo-realko se bodo učenci sprejemali dne 3. novembra t. l. ob 9. uri predpoldan in sicer v stari šoli na glavnem trgu. Vsak učenec, kateri vstopi na novo, naj s seboj prinese zadnja šolska naznanila, ali pa odpustno spričevalo.

**(Iz Dornave.)** V večerajnji seji krajnega šolskega sveta se je sklenilo, na novem šolskem poslopju še jedno nadstropje postaviti; postala bo tedaj dvorazredna ljudska šola v Dornavi skoraj trirazrednica. Navzoča komisija se je kaj laskavo izrazila nad mirnim, pametnim in vse hvale vrednim vedenjem slavnih udov krajnega šolskega sveta! Takim možem kličemo iz srca: Slava jim!

**(Na prste bo treba gledati.)** Sedaj ko veje z Dunaja prusofilska sapa, bo gotovo nemško-nacionalnim uradnikom po Spodnjem Štajerju greben za pedenj višje zrasel in bodo s svojo nemščino postali še bolj vsiljivi. Naj bi se stestavili po okrajih odbori, kateri bi zasledovali jezikovne razmere pri naših uradih ter potem storili v vsakem slučaju potrebne korake. Tem odborom bi naj stranke poročale vsako vsiljevanje nemškega jezika. Nemškim uradnikom moramo odločno zabiti, da naše ljudstvo, ki jih tako masno plačuje, nima časa za nepotrebno učenje nemškega jezika, ampak mora delati za svoj kruh in kruh nemških uradnikov.

**(Državni zbor razpuščen.)** Naš dunajski poročevalec nam piše, da se v zbornici mnogo govori o razpustu sedanjega državnega zbora. Naša politična društva opozarjamo na to morebitno slučajnost, da se vedo pripraviti. Sploh pa omenjamo, da čaka naša politična društva v bližnji prihodnosti bržkone važna naloga, kajti kakor vse kaže, bomo kmalu stopili proti sedanji prusofilski vladi v odločen boj. In v boju ne smemo rok križem držati! Korajža velja!

### Iz drugih krajev.

**(Vinogradni nadzorniki.)** Krščansko-socialni deželni odbor na Dolenjem Avstrijskem je nastavljal za vinograde po deželi 15 nadzornikov. Razdelil je vinorodni del svoje dežele v 15 delov in vsak del je izročil posebnemu izvedencu, da pomaga vinogradnikom svojega okraja pri sajenju itd. — Deželna komisija za vinogradništvo je postavila poseben kataster, kjer se vsak novi ameriški nasad in njegovi vspehi zapisujejo. Pri nas, kjer vlada v Gradcu sami Nemci, se seveda v tem oziru nihče ne zgane.

**(Nevesta v plamenu.)** V Tridentu sta stala te dni pred poročnim oltarjem namestniški svetnik grof Zdenko Thun in grofica Terezina Thun. Po čudnem naključju se je unel nevesti pajčolan, in nakrat je bila vsa nevesta v plamenu. Ženin je potegnil prestrašeni nevesti pajčolan z glave in jo tako rešil. Vendar pa je bila nevesta tako prestrašena, da so morali s poroko precej časa čakati, da se je opomogla.

**(Zrakoplov na krmilo.)** Švicarske novine javljajo, da se je nekemu grofu Zeppelinu posrečilo iznajti zrakoplov, katerega je moči voditi. Zrakoplov bi bil 150 m dolg, in mogel bi približno nositi dva tisoč kilogramov. Grof Zeppelin hoče prihodnji mesec poskusiti z novim zrakoplovom, in sicer nad badenskim jezerom; če se poskus ne posreči in pade zrakoplov, pade ta v vodo, a grof se hoče v navedenem slučaju le skopati.

**(Zverinski oče.)** Adam Dosenberg v Baji na Ogrskem je ubil te dni svojega jedva dva meseca starega sina. Otrok je jokal vso noč, da oče ni mogel spati. Ves togoten mu je hotel najprej zamašiti z robcem usta. Ker je žena možu to zabranila, je prijel otroka ter ga zagnal s toliko silo ob steno, da mu je počila glava. Na policiji se je izgovarjal, da otrok ni njegov.

### Društvene zadeve.

**(Društveno življenje.)** Spodnjestajarske rodoljube prosimo, da prireajo posebno pogosto poučne shode med našim ljudstvom. Poučevanje naj bode vsestransko, torej v gospodarskem, političnem in narodnem oziru. Ker nepolitična društva ne morejo govoriti o politiki, naj v njih predavajo govorniki odlomke iz slovenske in sploh slovanske zgodovine. Ne veselice, ampak poučevanje je glavna stvar. Verskonravnega in izobraženega ljudstva ne uklone nobena sila tudi nemška ne.

**(Sv. Jurij ob Ščavnici.)** Domače gasilno društvo pri Sv. Jurju ob Ščavnici priredi 5. dne meseca novembra v gostilni L. Šijanec pri Sv. Duhu na Stari Gori veselico s sledečim vsporedom: Pozdrav, igra »Oreh«, petje, tamburanje, prosta zabava.

### Zadruženje.

(Govor g. Ivana Kač-a.)

Uvod. Dragi kmetovalci in prijatelji kmetijstva! Vsem nam je pač dobro znano, v kako žalostnem položaju se nahaja dandanes ravno kmetijski stan. To je oni kmetijski stan, ki nam daje največ vrlih sinov za vse stanove, ki nam daje največ vrlih sinov za brambo naše domovine in države. To kmetijski stan, ki je prva moč in steber države, sedaj propada in gine, bori se takorekoč s smrtjo. — Dragi kmetje! Žalostno, a resnično je, da kmetijski stan propada, gine, kakor da bi se bilo vse zoper njega zaklelo. V deželnih zborih, v državnem zboru se je že govorilo, veliko se je že pisalo o tem, da se mora kmetijskemu stanu pomagati, a do danes ostale so vse te govorice le same besede in kmetijstvo se pri tem potaplja v vedno večje uboštvo. Še par desetletij, gospoda moja, in kmetijskega stanu ni več in poprej čvrsti kmečki rod bo postal tlačan in sužen velikemu kapitalu.

Tukaj, gospoda moja, ne pomagajo samo lepe obljube, tukaj ne more pomagati niti dežela niti država, tukaj je potreba, da si pomagamo sami. Sami si moramo pomagati kmetovalci, ako hočemo da ne poginemo, sami si moramo ustvariti trda, močna tla, sami se moramo otresti našega sovražnika, uboštva.

Dne 21. septembra t. l. se je vršil v Žalcu osnovalni shod, obenem I. občni zbor Zveze kmetijskih zadrug za Spodnjestajarsko. Ob tej priliki je pozdravil sklicatelj tega shoda došle gospode, katerih je došlo iz vseh krajev naše Spodnjestajarske domovine blizu 50, gosp. Ivan Kač in razložil pomen zveze kmetijskih zadrug prilično takole:

Častiti navzoči! Jako me veseli, da se je odzvalo mojemu vabilu tako obilo odličnih gospodov, ki so prihiteli od blizu in daleč, kmetovalci in odkritosrčni prijatelji istih k temu toli važnemu zborovanju. Danes, draga gospoda, postavil se bode trden temelj onemu poslopju, katero bode rešilno zavetje vsem Spodnjestajarskim kmetovalcem, obrtnikom in rokodelcem ter trgovcem.

Dne 12. svečana 1897. ustanovila se je prva kmečka zadruga na Spodnjestajarskem in sicer v Žalcu. Ni še toraj preteklo tri leta, a že imamo na Spodnjestajarju blizu trideset kmetijskih zadrug, katere so se osnovala po pravilih Žalske kmetijske zadruge, in katere delajo vse blagonsko v prid kmetovalcev. Ker pa je na Spodnjestajarskem okoli 50.000 kmetovalcev, treba bode ustanoviti še kakih 100 kmetijskih zadrug, ako hočemo, da se cela Spodnjestajarska gospodarsko organizira. (Dalje prih.)

## Vera in šola.

Kakor gobe po dežju, tako so rasle zadnjih trideset let ljudske šole po širni naši Avstriji. Samoumevno, da so ljudske šole v mnogih ozirih mogočno uplivala na razvoj avstrijskih narodov. Danes ne bom omenjal drugih uplivov, ampak pečati se hočem z uplivom ljudskih šol na družabno-verske razmere avstrijskih narodov.

Ko še so bile ljudske šole jako redko nasejane, takrat je poznal otrok le domačo hišo. Občeval je le s stariši, z brati in sestrami, z domačimi delavci, k večjemu z bližnjimi sosedi in vaščani. V nedeljo je šel sicer v cerkev, a tam ni imel priložnosti, sklepati globokejših znanj z drugimi otroci. Krog, v katerem se je otrok gibal, je bil torej jako majhen. Njegovo družabno naziranje, občevanje in znanje je bilo potemtakem tudi majhno. Ko so otroci dorasli v mladeniče in mladenke, bili so vsled navade že nekako navezani na dom. Ni jih vleklo v druge kraje, mesta in dežele. Ostajali so doma pri svojih stariših. Da je bil krog njihovega družabnega gibanja res le majhen, kažejo tudi ženitve, ki so se navadno vršile med sosedi in vaščani. Otroci je v tem majhnem družabnem krogu rasel pod varstvom svojih starišev. Ti so ga v verskem oziru vzgajali le za ta majhen krog. Stariši so mu lahko pokazali na vse nevarnosti njegovega verskega življenja, da se jih je lahko varoval in ogibal. Za življenje izven domače hiše ni bil vzgojen in v tako življenje je stopil tudi le redkokedaj.

Prišla je za Avstrijo nova doba, doba

ljudske šole. Spremenila in uplivala je tudi na družabno življenje. Komaj je otrok dosegel šest let, že je stopil iz domače hiše v svet. Svoje stariše je videl le zjutraj in zvečer. Čez dan pa je živel med malim svetom v šoli. Tukaj je pisana družba! Otroci so iz različnih vasi, od bogatih, manj bogatih ali revnih starišev, prišli so v šolo že dobro vzgojeni, malo vzgojeni ali pa docela slabo vzgojeni, otroci sami so različne krvi, različnih nagnenj. . . . V šoli se skupaj poučujejo dečki in deklice. Zares pisana družba! Otroci se v teku šolskih let spozna z otroci cele fare. Navadi se na njih družbo, a odvadi in odtuji se bolj ali manj domači hiši. Njegovo družabno obzorje obsega že celo faro. Ko je otrok izstopil iz šole, ne boji se stopiti čez prag domače hiše v svet. Saj se je v šoli že nekoliko navadil na tuje ljudi. In drugi sošolci tudi gredo, jeden sem, drugi tje; to ga vleče, vabi, da gre z njimi. Mladenič, mladenka odideta v svet.

Otroci sedanje dobe se morajo vsled tega, ker so se spremenile družabne razmere, tudi tako vzgajati, da ne propadejo med burnim, valovitim, strastipolnim svetom. Versko naziranje se jim more vsaditi tako globoko v srce, da jim postane vodilo in pravilo za življenje. Dandanes se morajo otroci še bolj utrditi v nrvnih načelih kot prejšnje čase, kajti dandanes terjajo razmere od njih neprimerno večje nrvne stalnosti. Za tako vzgojo pa morajo skrbeti cerkev, stariši in posebno pa šola, ki ima v sedanjem času največ upliva na vzgojo mladine.

## Loterijne številke.

Line 21. okt. 1899 67, 81, 48, 30, 4  
Trst " " " 19, 12, 62, 20, 25

## Balna svila meter po 45 kr.

do 14 gld. 65 kr., kakor tudi črna, bela in barvana Hennebergova svila meter po 45 kr. do 14 gld. 65 kr. — v najnovosejših tkaninah, barvah in vzorcih. — Zasebnikom poštne in carine prosto na dom. Vzorci obratno.

G. Hennebergove tovarne za svilo (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Zürichu.

## Postranski zaslužek,

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. Ponudbe pod „1798“ Gradec, poste restante.

## Slovenci, Slovenke!

podpirajte „Našo stražo“;  
pristopajte k „Družbi sv. Cirila in Metoda“.

## Štajarski Slovenci,

darujte za šolo v Muti

## The Gresham

največje zavarovalno društvo na življenje.

Aktiva društva do 31. decbr. 1897 K 159 997,579 —  
Letno vplačilo premij . . . . . 28 823,375 —  
Izplačane zavarovalnine od 1. 1848 343.860,067 —  
Novih zavarovancev 7468 za svoto 67.331,351-91

Kdor bi si rad življenje zavaroval, naj naznani po dopisnici naslov in naznani se mu vse potrebno. —  
Dopisuje se slovensko, hrvaško, nemško in italijansko.

Zastopnik Karol Scheidbach, knjigotržec,  
v Mariboru, Gosposka ulica 28. 1-5

## V najem

dam kovačnico,  
2 sobi, klet in  
vrt. Jožef Selič  
p. Laško.

## Dražba.

Naznanja se, da se bo vsled tusodnih sklepov z dne 13. oktobra 1899 E 227/99/4 in pa E 122/99/5 vršila pri c. kr. okr. sodišču v Gornjemgradu ob

11 uri dopoldne dne 31. oktobra 1899 dražba

v konkurzno maso spadajočih zemljiščih Ivana Tribuča, bivšega trgovca v Mozirju. Zemljišče vložne št. 108 kat. obč. Mozirje je cenjeno na 183 gld., zemljišča vlož. št. 5, 6, 124 in 130 pa na 12090 gld.

Kupci se posebno opozarjajo, da se nahaja k temu posestvu spadajoča hiša na za trgovino najbolj sposobnem prostoru blizu cerkve v Mozirju.

Gornjigrad, 17. oktobra t.l.  
K. Bratkovič, c. kr. notar, kot oskrbnik I Tribučeve konk. mase.

## Izjava!

Jaz Franc Janžek, posestnik v Radomersčaku, obžalujem, da sem gosp. Aleksandra Vavpotiča, mesarja v Ljutomeru obdolžil in tožil zavolj tatvine, kar ni bilo resnično. Ob enem obžalujem besede «tati,» ktere sem pred več osebami izgovoril, ter vse to prekličem in ga prosim odpusčenja.

Franc Janžek.

## Stavba nove šole!

Proračunjena je na 29.000 gld. in se bo oddajala po dražbi dne 23. novembra t. l. ob 10. uri predpoludne v šoli v Cirkovcah. Posamezna dela se bodo oddajala skupno ali tudi posebej. Načrti, proračun in drugi pogoji se zamorejo ogledati v šoli v Cirkovcah.

Krajni š. svet v Cirkovcah

## Pekovski učenec

se sprema pri pekovskem mojstru Jožef Lucij pri Sv. Tomažu blizu Ormoža.

## 7.000

na podlagi ameriških trt rip. portalis in solonis vcepljenih najzlahtnejših grozdih vrst, kakor silvanec, kraljevina, valovina, traminec itd. Trte so enoletne in vkoreninjene. Cena 10 do 14 kr. na mestu. — Prodaja Alojz Horvat, posestnik v Drakovcih p. Malanedelja pri Ljutomeru. 2-3

## Službo

išče oženjeni mož. 4 osebe vse izurjene za kmečko delo. Šel bi tudi za hlapca, kjer rabijo oženjene. Naslov pove upr. lista. 2-2

## Na prodaj.

Hiša s 4 sobami, gospodarskim poslopjem, lep vrt in polje se ceno proda. Pobrež št. 122. 2-2

## Za malo mesto

ali kak trg je po ceni na prodaj mrliški voz in voz za duhovnike

pri zavodu za pokopavanje mrličev F. Wolf, Tegethofova ulica v Mariboru.

## Slabi časi

vendar sladkor — zastonj!

Kdor pri meni 5 kg. Portoriko-kave a gld. 1.95 s poštino vred po vsaki pošti naroči, dobi 5 kg. sladkorja — zastonj! Samo Ivan Sajovic — Gradec Murplatz 1. 4-5

Zastarana želodečna bolezen se zamore skušenimi sredstvi popolnoma ozdraviti. N. N. trpel je skozi 5 let bolan na želodci, delal je dosti proti bolezni in nazadnje vendar znašel pravo sredstvo, katero ga je popolnoma ozdravilo. Več se zve pisмено pod naslovom Konjice 203 — Post restante ako se priloži poštna znamka za 10 kr.

## Žganjarija

R. Wieser-ja v Hočah pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za boleznike in okrevanje kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino. 40

## Pratike in koledarji

za 1900 se dobivajo 3 na drobno in debelo v trgovini J. N. Petersiča v Ptuj.

## Na prodaj!

hiša blizu cerkve sv. Jožefa na Studencih pri Mariboru. Vpraša se v prodajalni tobaka št. 109 2

## Naznanilo.

Dovoljujem si naznaniti častitim gospem v mestu in na deželi, da izdelujem obleke vsake vrste po najnovjših dunajskih in berlinskih modnih časnikih in to zelo elegantno in po nizki ceni.

Poučujem tudi v prikrojevanji in izdelovanju oblek po zelo lahkem načinu.

Priporočujoč se, da me počastite z mnogobrojnimi naročili se bilježim udano 2-

Tončika Koren,

krojačica za ženske obleke Maribor. Nagystrasse št. 10

**Postanci! Celjska policija še ni podržavljena! Proč od Gradca!**